

Fensfeltet og Nome kommune

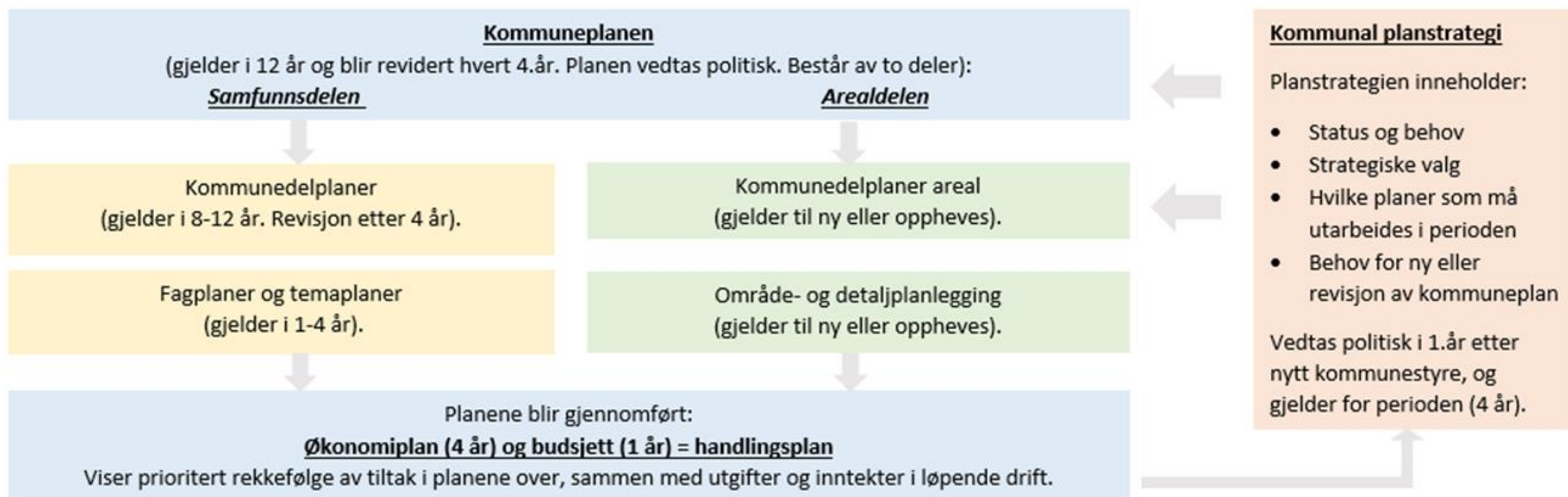

Kort om meg

- Kirsti Arvesen Nesheim
- Leder for overordnet plan og arealforvaltning / plan og utviklingsrådgiver
- Tidligere kommuneplanlegger og fungerte «på tvers» - prosessleder for de fleste og det meste.
- Litt bakgrunn:
«Halvveis» i Samplan/MA samfunnsplanlegging og ledelse.
- MA Culture Studies
- Bedriftsøkonomi
- Grunnfag samfunnsfag
- Daglig leder, selvstendig næringsdrivende innen prosjekt- og prosessledelse, og mange år i, med og for kommune.

Kommunalt planhierarki

Fensfeltet i kommuneplanen 2019-30 (vedtatt mars -21)

Kplan pkt 3.4.3. H590 Hensynssone mineralressurser

Merket:

- H590_REE1 Fensfeltet REE
- 1456 daa

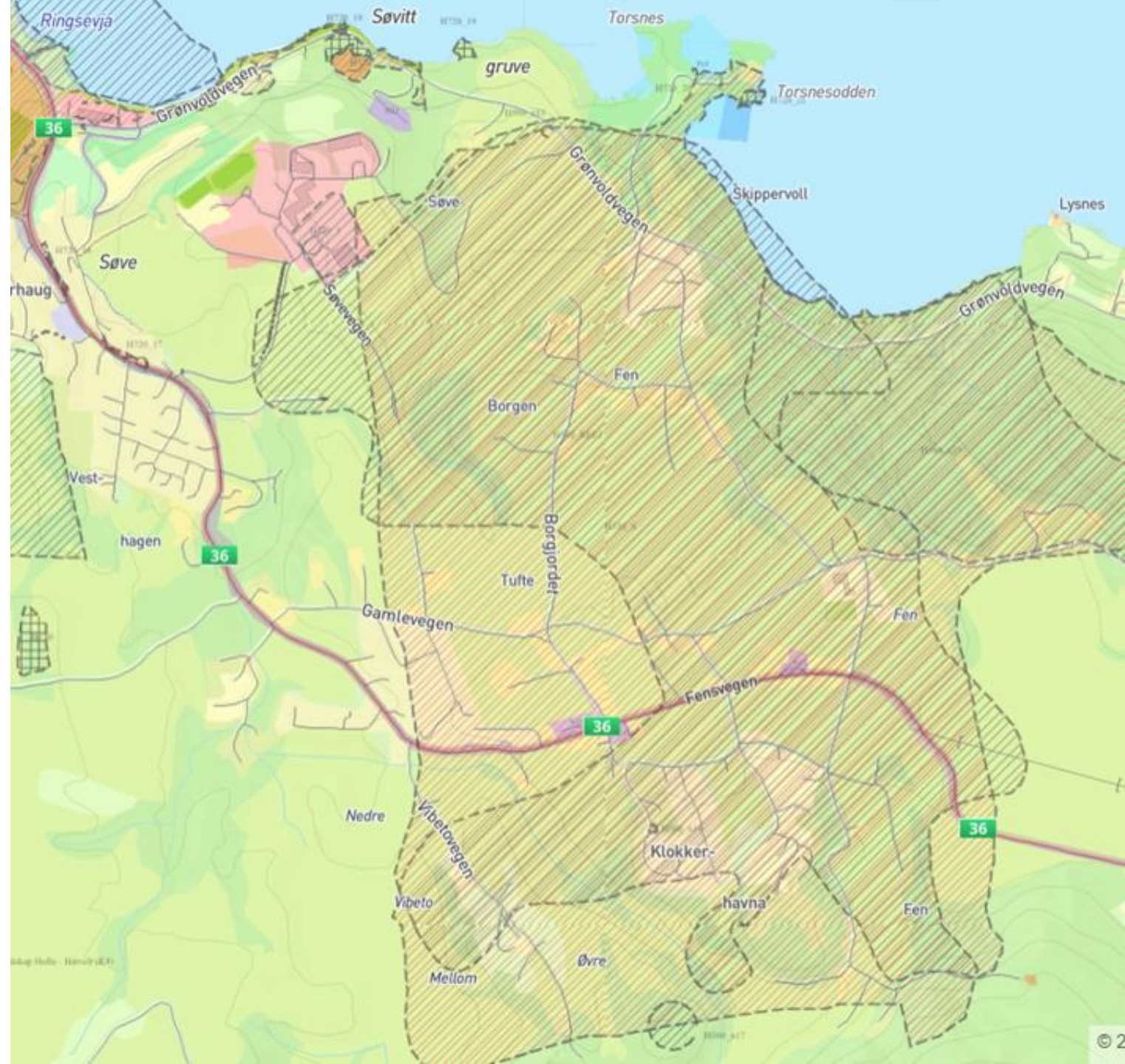
§104. Det er ikke tillatt å bore etter jordvarme i området H590_REE1.

Det skal ikke anlegges ny boligbebyggelse i dette området.

Bestemmelsen omfatter ikke allerede regulerte boligtomter eller bebygde eiendommer.

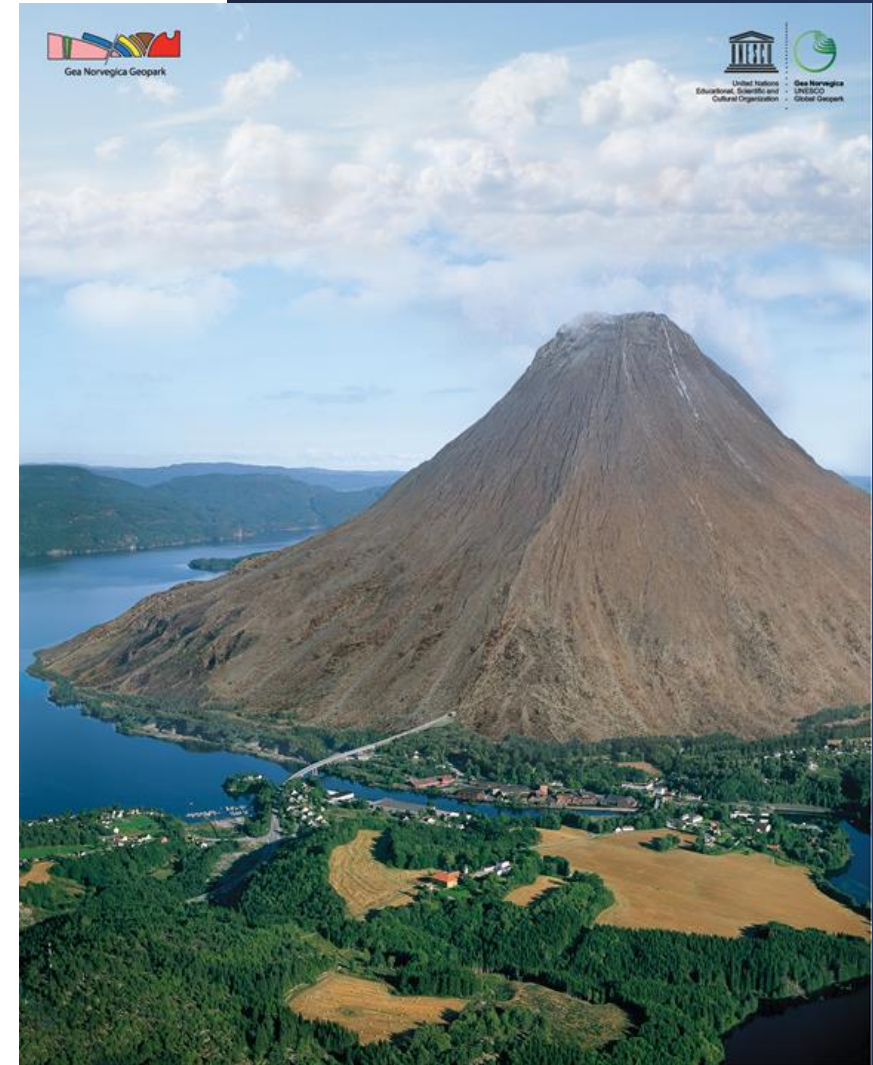
Retningslinjer:

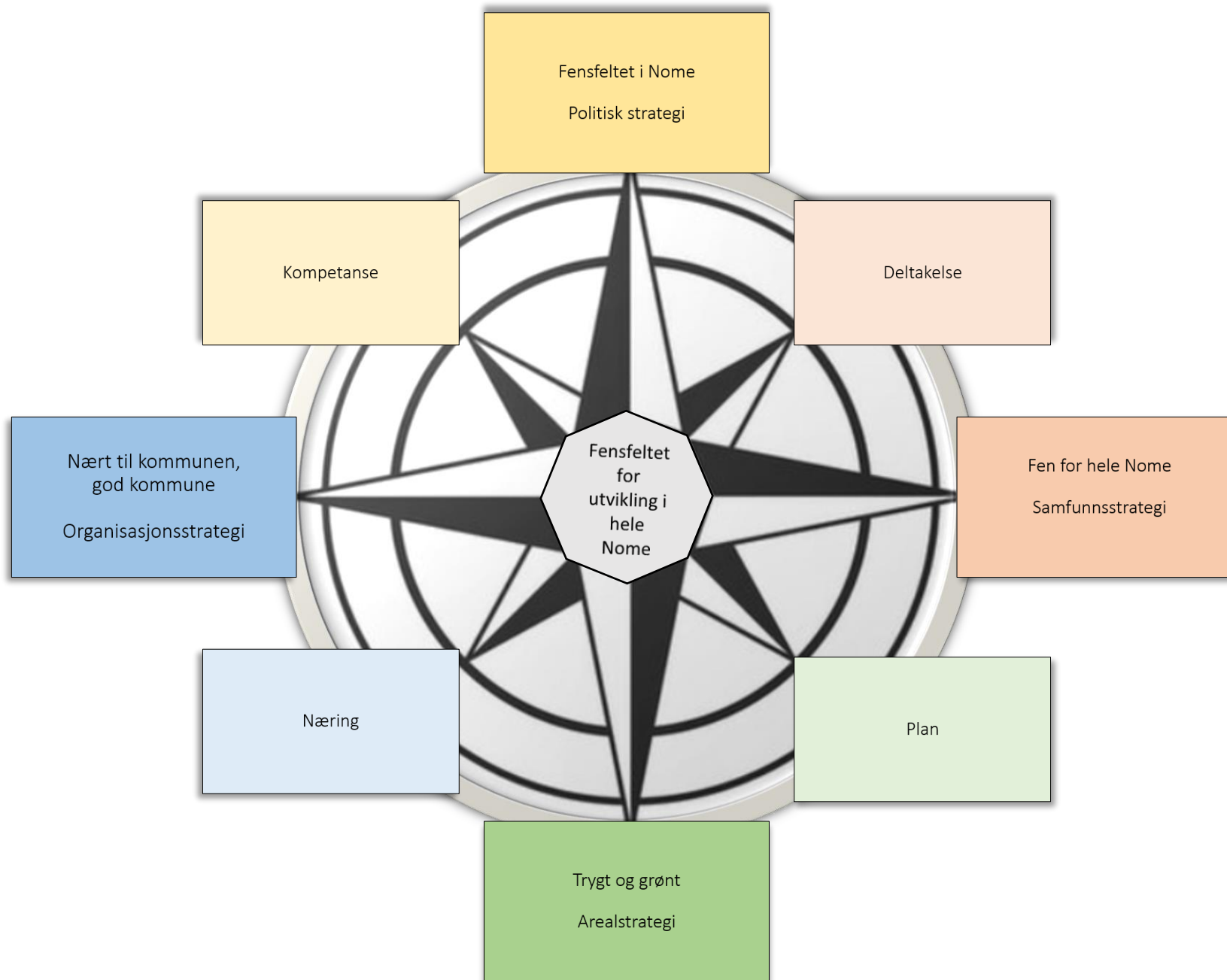
- Arealkartet viser både områder for drift og framtidig drift i planperioden.
- Framtidige tiltak blir vurdert mot interesser knyttet til framtidig råstoffutvinning, slik at man unngår arealkonflikter.

Nome kommunestyret vedtak 05.04.22:

1. Nome kommune ønsker ny næring og arbeidsplasser i kommunen, men er bevisst på at betydelig gruvevirksomhet med tilhørende prosessanlegg og deponi kan være svært belastende.
2. Nome kommune vil praktisere en aktiv og forsvarlig forvaltning av eventuell gruvedrift i Fensfeltet, samt forberedelser til dette.
3. Nome kommune vil tillate gruvedrift og tilhørende virksomhet, under forutsetning av at krav til bevaring av eksisterende boligområder, dyrket mark, landbruk og kulturlandskap, samt restriktiv bruk av utmark ivaretas.
4. Flere av forslagene til framtidige deponiområder i strategidokumentet anses som uaktuelle. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram flere aktuelle alternativ i tråd med ovennevnte når dette er aktuelt. Kartet som omhandler framtidige deponiområder i strategidokumentet fjernes.
5. Nome kommune erkjenner at staten er eier av mineralene. Det må legges opp til samarbeid om ressurser og økonomi med regionale og statlige myndigheter i utforming av planer for framtidig gruvedrift i Fensfeltet. Nome kommune vil oppfordre nasjonale myndigheter til å vurdere opprettelse av et deleid statlig mineralselskap som kan bidra til langsiktig og bærekraftig utvikling av næringen.

Fensfeltet i Nome

Politisk strategi

Hvorfor skal Nome kommune engasjere seg?

- Hva er bakgrunnen for strategien?
 - Det tar noen få år å utvikle gruvedrift på Fen, men hvis det blir gjort feil kan virkningene vare i århundrer.
 - Nome kommune skal engasjere seg i utviklingen på Fensfeltet fordi det kan føre til en total omveltning i hele samfunnet hvis det blir utvinning av REE'er fra Fen.
 - Nome kommune mener en så stor utvikling bør skje på en demokratisk, åpen og transparent måte.
 - Folk i Nome bør få god anledning til å si sin mening og delta i utviklingsprosessen.
 - Nome kommune ønsker at hele samfunnet skal nyte godt av verdiene som kan skapes i Fensfeltet.
 - Den viktigste suksessfaktoren er at folk i Nome er positive til utviklingen. Da må folk forstå og delta.
 - Kommunens engasjement er en nøkkel til suksess; når kommunen er i førersetet vil prosessen ta hensyn til folk på en annen måte enn dersom private skal håndtere den store oppgaven som dette er.
 - Fensfeltet ligger bare i Nome. Det er ingen andre som kan være vertskap for utviklingen på Fen.
 - Nome kommune er derfor innstilt på å gjennomføre en effektiv men grundig prosess.
- Nome kommunes strategi for Fen bygger på denne plattformen.

Sjeldne jordarter (REE):

For 580 mill år siden var det en spesiell vulkan på det som i dag er Fen. Denne vulkanen la grunnlaget for at området nå undersøkes for sjeldne jordarter, REE. Foreløpige undersøkelser er positive. Fotomontasjen viser hvor vulkanen lå, i dag er det bare rester av tilførselsrøret igjen. Selve kjeglen er erodert bort.

REE er forkortelse for Rare Earth Elements. Dette er en samlebetegnelse for ulike metaller som har unike egenskaper. Fensfeltet har en svært stor konsentrasjon av slike metaller. Etterspørselen etter metallene er sterkt økende. REE brukes i mobiltelefoner, laptop, elektriske biler, forsvarsmateriell og mange andre produkter som inngår i det grønne skiftet.

Det er ikke sikkert at REE'ene på Fen kan utnyttes, men det er nå flere firma som undersøker mulighetene. Imidlertid er veien fortsatt lang, og det kan ta flere år fra undersøkelse til utvinning. I denne perioden er det mange ulike tiltak som må gjøres. Noen av dem har kommunen ansvar for, mens andre skal gjøres av private selskap.

Foto: Åsmund Tynning

Illustrasjon vulkan: Johannes Fredriksen

Politisk strategi

Politisk strategi: Nome kommune inntar både en styringsrolle og en forvaltningsrolle for å sikre utvinning av sjeldne jordarter på Fen (REE). Kommunen skal være aktiv koordinerende underveis i prosessen, og ansvarlig forvaltningsmyndighet overfor andre initiativtakere.

Styringsrollen

- Nome kommune skal innta en aktiv koordinerende styringsrolle i utviklingen av Fensfeltet, for å sikre at utviklingen følger kommunens vedtak i kommuneplanen
Nome nært og godt:
 - 5.3. Nome kommune skal håndtere planlegging av Fensfeltet på en slik måte at området blir utviklet til fellesskapets beste.

Forvaltningsrollen

- Nome kommune inntar en forvaltningsrolle i behandling av planer og tillatelser etter plan og bygningsloven når selskapene leverer sine initiativ, for å:
 - sikre at nødvendige hensyn blir tatt i etablering av anlegg knytta til utvinning av REE'er.
 - sikre at prosessene med konsesjon og tillatelser går smidig og uten unødige opphold.

Milepæl (MP nr):	Tid:	Kommunens rolle fram mot milepæl:	Selskapenes rolle fram mot milepæl:
MP 1 Planstrategi ferdigstilt	2.kv. 2024	Tilrettelegger for prøveboringer	Exploration (prøveboringer)
MP 2 Planstrategi vedtatt	3.kv. 2024		
MP 3 Samfunnsplan ferdigstilt	2.kv. 2026		
MP 4 Samfunnsplan vedtatt	3.kv. 2026		Søker (tillatelser, konsesjon)
MP 5 Arealplan vedtatt	2.kv. 2027	Tilrettelegger for areal	Utreder (konsekvenser)
MP 6 Reguleringsplaner	2027-28	Forvaltningsmyndighet	Regulant

Mulige scenarier og kommunens rolle

- Nome kommune inntar både en styringsrolle og en forvaltningsrolle. Styringsrollen innebærer at:
 - Kommunen koordinerer offentlige og private interesser. Det gjør kommunen gjennom planarbeidet og ved å legge aktivt til rette for nødvendige møteplasser og samordna prosesser.
 - Kommunen peker ut formålsområder i kommuneplanen og legger med det sterke føringer for plassering av anlegg. Områder velges med grunnlag i utviklingspolitikken i kommunestyret 2023-27.
 - Kommunen bruker sitt næringsapparat aktivt for å legge til rette for synergier.
 - Kommunen samarbeider med kompetanseinstitusjonene for å sikre nødvendig kompetanseutvikling for Fensutviklingen. Hvis det ikke eksisterer gode samarbeidsarenaer skal kommunen ta initiativ til å opprette det.
 - Kommunen søker aktivt samarbeid med ulike interesser og institusjoner i inn- og utland for å sikre ønska utvikling på Fensfeltet.
 - Kommunen skal forberede organisasjonen til å håndtere utviklingen på en tverrfaglig og bærekraftig måte.
- Forvaltningsrollen innebærer håndtering av de initiativene som tas av andre aktører (EU, stat, næringsaktører, interesseorganisasjoner).
- Den politiske strategien vil få ulike konsekvenser avhengig av om gruveselskapene finner en drivverdig forekomst.

Drivverdig forekomst:

Forekomsten kan ikke kommunen gjøre noe med. Det er ikke noen tvil om at området inneholder sjeldne jordarter (REE), men det er opp til industrien å finne ut om dette utgjør det som kalles en drivverdig forekomst. Da må industrien gjøre nødvendige undersøkelser for å finne ut:

- Om det er en geologisk teknisk utvinnbar ressurs på Fen.
- Om det lønner seg økonomisk å utvinne denne ressursen.
- Om prosjektet er gjennomførbart med hensyn til miljø, helse og samfunn.

Dette er foreløpig høyst usikkert, og derfor er forekomst merket X og Y i tabellen.

Resultat av undersøkelser:	X:	Y:
Nome kommunes rolle:	Gruveselskaper finner en forekomst som er drivverdig:	Gruveselskaper finner ikke en forekomst som er drivverdig:
A: Nome kommune inntar en styringsrolle i utviklingen:	1) Nome kommune bestemmer hvor anlegg skal ligge, og sikrer handlingsrom for at flere næringer kan etablere seg i samme område. Kommunen er pro-aktiv for å lede riktig arbeidskraft til området, og legger til rette for boligutvikling og tilflytting. Infrastruktur er forberedt. Utdanningsinstitusjoner i området er forberedt for utdanningsløp som sikrer kompetanse.	3) Nome kommune blir kjent for Fensfeltet. Oppmerksomheten har en markedsføringsverdi som fører til merbesøk og etablering av enkelte reiselivsprodukter. Kompetansenivået og interessen for geologi øker i skolene i området.
B: Nome kommune inntar en forvaltningsrolle i utviklingen:	2) Gruveselskapene inngår avtaler med grunneiere og plasserer anlegg der de får tilgang og opplever som egnet for egen virksomhet. Selskapene utarbeider reguleringsforslag og kommunen behandler disse etter vanlig praksis. Selskapene håndterer infrastruktur. Tilflytting av arbeidskraft blir kanalisert via vanlige kanaler og prisene på boliger øker noe. En del arbeidskraft hentes fra Grenland, noe som resulterer i økt pending.	4) Ting blir som før.

Trygt og grønt

Arealstrategi

Arealstrategi

- Anlegg som er knytta til utvinning av REE'er vil skape endringer i landskapet. Strategien tar hensyn til at det er umulig å unngå påvirkning på landskap, folk og natur i Nome.
- Arealstrategi: Nome kommune skal jobbe for fortettet næringsplassering slik at anlegg får mest mulig positive synergieffekter og minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og sikkerhet.
 - Klima: Anlegg plasseres der de gir minst mulig nedbygging på uberørte arealer og arealer med høy binding av karbon.
 - Miljø: Anlegg plasseres der de får minst mulig påvirkning av viktig naturmangfold og landbruk. Færrest mulig skal oppleve påvirkning av støv, støv og visuell forurensing, og denne påvirkningen skal være så liten som mulig.
 - Sikkerhet: Anlegg plasseres på en slik måte at fare for forurensing minimeres og beredskapen får enkel tilgang i tilfelle hendelser.
 - Synergieffekter: Anlegg plasseres der synergiene kan gi mest mulig verdier før, under og etter prosessen.
- Nome kommune forutsetter en underjordisk gruve. Massene må føres opp i transportbånd/heis. Anlegg og deponi bør ligge samlet for å redusere transport og gjøre det mulig å bruke avgangsmasser i annen produksjon.

Synergieffekter for mest mulig verdiskaping:

Før og under prosessen: Markedsføring av Fensfeltet i Nome i inn- og utland. Tiltrekke besøkende og interesserte, skape grobunn for reiseliv og besøksnæring.

Etter prosessen: Ny næring konsentrert rundt anleggene. Mer næring i alle bransjer. Nye næringsveier basert på mineraler og restressurser. Tilflytting av arbeidstakere. Økt behov for barnehage samt skoleplasser i grunnskole og vgs. Fortettet sentrumskerne med gode fellesareal og trygg tilrettelegging for gående og syklende.

Milepæl (MP nr):	Tid:	Kommunens arbeid fram mot milepæl:	Selskapenes arbeid fram mot milepæl:
MP 1 Planstrategi ferdigstilt	2Q 2024	Arealbruksføringer	Exploration → Pre-Feasability Study
MP 2 Planstrategi vedtatt	3Q 2024	Ringvirkningsanalyser	Definite Feasability Study
MP 3 Samfunnsplan ferdigstilt	2Q 2026	Helhetsvurderinger og samfunnsutviklingsanalyser	Nødvendige tillatelser etter diverse lovverk
MP 4 Samfunnsplan vedtatt	3Q 2026	Samfunnsøkonomiske analyser, ROS	Konsesjon
MP 5 Arealplan vedtatt	2Q 2027	Konsekvensvurderinger, beredskapsanalyser	Konsekvensutredninger
MP 6 Reguleringsplaner	2027-28	Samarbeids og utbyggingsløsninger	Detaljplanlegging etter føringene i overordna planverk

Plassering og ringvirkninger

Nome kommune skal jobbe for fortettet plassering av anlegg der disse får mest mulig positive synergieffekter og minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og sikkerhet. På den måten skal kommunen jobbe for å utnytte mulighetene og møte utfordringene som ligger i utvikling av Fensfeltet.

Noen muligheter

- Ny næring konsentrert rundt anleggene
 - Store nok områder som dekker flere behov (infrastruktur, plass)
- Nye næringsveier basert på mineraler og restressurser
 - Deponi nær anlegg slik at avgangsmasser kan hentes ut hvis det viser seg at disse kan utnyttes
 - Store nok områder til å etablere annen mineralbasert industri
- Mer næring i alle bransjer
 - Fortetting i gode og levende sentrum som er godt tilrettelagt for gåing og sykling som bedrer folkehelsen og gir mer trafiksikker transport
 - Fortetting av industrianlegg reduserer transport til og mellom næringsaktører og gir mer synergier
 - Fortetting bygger kompetansemiljø
- Tilflytting av arbeidstakere
 - Utvikling av nye boligområder og fortetting med seniorvennlige boliger nær sentrum for å frigjøre eksisterende eneboliger
 - Planlegging for å minimere transport til jobb og viktige funksjoner

Noen konsekvenser

- Infrastruktur
 - Ny infrastruktur i form av veger, el-forsyning, vann og avløp
 - Må ta sikkerhetshensyn, for eksempel slokkevann, beredskapsveger, trafiksikkerhet, avrenning
- Støy
 - Industrianlegg vil produsere støy døgnet rundt og det må etableres støysoner for å sikre bomiljøene
- Støv
 - Støv fra deponi og produksjon må sikres slik at det ikke blir et problem med avrenning og luftforurensing
- Klima
 - Anlegg i uberørt natur, særlig i områder med mye myr og vann eller mye vegetasjon, gir stor og varig klimapåvirkning fordi det ødelegger naturlige karbonlagre
 - Anlegg langt fra bebyggelse gir stort transportbehov og mer utslipp
- Natur
 - Anlegg langt fra eksisterende bebyggelse vil ødelegge uberørt natur både der anleggene lokaliseres og i områdene rundt
 - Anlegg langt fra eksisterende bebyggelse vil føre til ny infrastruktur som også vil få konsekvenser for uberørt natur

Nært til kommunen,
god kommune

Organisasjonsstrategi

Organisasjonsstrategi

- Organisasjonsstrategi: Nome kommune skal være en bærekraftig organisasjon under og etter utviklingsarbeidet på Fen.
- Kommuneorganisasjonen må være rusta til å ta imot den store mengden merarbeid som vil komme både i prosessen og i driftsperioden. Det betyr at kommuneorganisasjonen må styrkes med:
 1. Planressurs som kan håndtere planarbeid underveis i prosessen og i perioden etterpå
 2. Kommunikasjonsressurs som kan bidra til informasjon og prosess og samtidig assistere i prosessen
 3. Miljøressurs som kan håndtere klima og miljøvurderinger i prosessen og drifta
 4. Frie midler til kompetanseheving, kommunikasjontiltak, reise, samlinger/møteplasser og nødvendige utredninger vha eksterne konsulenter
- Styrking av kommuneorganisasjonen må skje ved tildeling av eksterne midler og ressurser.
- Nome kommune har ikke ressurser til å foreta utviklingsarbeidet alene, og det forventes bistand i form av kunnskap og kompetanse fra regionale og nasjonale myndigheter.

Ressursbehov

For å sikre en god oppfølging av denne strategien er kommunen avhengig av ressurser i en periode på 6-7 år.

Kommunen må be om tilskudd fra overordna myndigheter.

- Skjønnsmidler fra Staten: Forbereder for søknad høst 2022.
- Særskilte budsjettmidler fra fylkeskommunen: Kommunen har spilt inn behov
- Ulike prosjektmidler: Det er lite ønskelig å søke tradisjonelle prosjektmidler, siden dette er en unik og enkeltstående oppgave som kommunen uansett må gjennomføre.
- Internasjonale midler: Det kan være aktuelt å søke EU-finansiering gjennom ulike programmer, siden EU har et sterkt behov for å sikre tilgang på REE'er i Europa.

Nome kommune ser behov for om lag 5,8 mill i frie midler i perioden 2022-2028. Personressurser kommer i tillegg (estimert 300 %, varierende i ulike perioder, se kompetansestrategi).

Oppgaver og milepæler (MP nr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Tall i hele 1000 NOK			MP1/2			MP3/4	MP5 MP6
Kompetanseheving	50	100	100	100	100		
Informasjon og kommunikasjontiltak		100	250	250	250	250	100
Nødvendige reiser	50	100	150	150	150	150	100
Arrangere samlinger og møteplasser	50	200	250	350	250	250	250
Nødvendige utredninger og analyser		500			500		
Diverse	50		150	150	150	150	50
Estimert behov (hele 1000 NOK)	200	1000	900	1000	1400	800	500

Tid →	2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028	
↓Aktør	1.halvår	2.halvår	1.halvår	Valg 2.halvår	1.halvår	2.halvår	1.halvår	2.halvår	1.halvår	2.halvår	1.halvår	Valg 2.halvår	1.halvår	2.halvår
Milepæler					MP1: Planstrategi ferdigstilt	MP2: Planstrategi vedtatt			MP3: Samfunnsdel ferdigstilt	MP4: Samfunnsdel vedtatt	MP5: Arealdel ferdigstilt og vedtatt			MP6: Reguleringsplan vedtatt
Nome kommune overordnet planverk og formelle prosesser	Strategi Fensfeltet politisk behandling				Varsel/ oppstart kommunal planstrategi/ planprogram kommuneplan	1.gangs behandling kommunal planstrategi/ planprogram kommuneplan	Oktober: KS Vedtak kommunal planstrategi/ planprogram kommuneplan		1.gangs behandling kommuneplan samfunnsdel	Oktober: KS Vedtak kplan samfunnsdel arealdel	Juni: KS Vedtak kommuneplan arealdel	Varsel/ oppstart kommunal planstrategi/ planprogram kommuneplan		SU Vedtak reguleringsplan
Nome kommune handlingsplan	Vurdere strategi	Planlegge prosess	Forberedelser kommunal planstrategi		Arealbruksstrategier: Følger MP1		Kommuneplan medvirkning og konsekvensvurderinger	Utarbeide kommuneplan samfunnsmå l og føringer for arealdel	Utarbeide kommuneplan arealdel med konsekvensvurderinger		Forberedelser kommunal planstrategi	Behandler reguleringsplan etter overordna planverk		
Felles handlingsplan Nome kommune og selskapene					Konseptvurdering: Følger MP1		Konseptvalg: Følger MP3							
Selskapene	Boreprogram og analyser / Pre-feasability Study: Følger MP1				Feasability Study: Følger MP3				Søknader energitilførsel, tillatelser	Konsesjonssøknad basert på Feasability Study, i tråd med overordna planverk		Reguleringsplan og utbyggingsavtaler i tråd med overordna planverk		Igangsettings-tillatelse
Ringvirkninger handlingsplan (ressursgrupper involveres)	April-konferanse/ oppstart "Fensdagene"	Fensdagene			Fensdagene		Fensdagene		Fensdagene		Fensdagene		Fensdagene	
					Vurderinger av ringvirkninger av ulike konsepter		Annen næringsutvikling og arealbehov som følge av konseptvalg		Annet kompetansebehov som følge av konseptvalg		Arealvurderinger			

Fen for hele Nome

Samfunnsstrategi

Samfunnsstrategi

- Samfunnsstrategi: Nome kommune skal ta en styringsrolle gjennom kommuneplanarbeidet for å sikre at mineralene i Fensfeltet kommer hele Nome til gode.
- For å lykkes med dette må Fensutviklingen være sentral i kommuneplanrevisjonen 2024//25.
- Kommuneplanen må undersøke hvordan hele kommunen kan ta del i ringvirkninger av Fensutviklingen.
- Ringvirkninger og konsekvenser må vurderes for kommunen som helhet.
- Nome kommunes innbyggere kan være stolte av sin posisjon som hjemkommunen og vertskapskommunen til Fensfeltet.

Ringvirkningsanalyse:

Siden Fensutviklingen gir så store ringvirkninger for så mange områder, bør det utarbeides en ringvirkningsanalyse som kan danne grunnlag for kommuneplanarbeidet. Denne bør bestilles og håndteres av MTNU, som er kommunens næringsapparat. Kommunen vil be fylkeskommunen om å finansiere denne analysen.

Deltakelse

Deltakelse

- Strategi for deltakelse: Nome kommune skal ha en transparent og åpen prosess med alle involverte og sørge for at innbyggerne får gode arenaer hvor de kan forme prosessen.
 - Innbyggere følges opp gjennom ordinære planprosesser. Kommuneplanarbeidet skal gjennomføres med et opplegg for bredest mulig deltakelse. Opplegget blir lagt fram i planprogrammet.
 - Næringsaktører følges opp med faste møtepunkter og med dialog ved behov.
 - Sentrale myndigheter følges opp med faste møtepunkter og med dialog ved behov.
 - Kommunen skal gi nok og riktig informasjon til de som trenger det når det er behov for det, på egnede plattformer.

Fensdagene

Nome kommune legger til rette for en åpen arena hvor private aktører og offentlige myndigheter kan møtes hvert år for å diskutere utfordringer og muligheter på Fen. Denne møteplassen kan utvikles til Fensdagene – en årlig møteplass for det grønne skiftet og mineralutvinning i Norge.

Milepæl (MP nr):	Tid:	Informasjon og deltakelsesbehov fram mot milepælen
MP 1 Planstrategi ferdigstilt	2Q 2024	Prosess som gir føringer (overordna vurderinger) av hvordan anlegg skal plasseres
MP 2 Planstrategi vedtatt	3Q 2024	Politikerne vurderer planbehov og strategier for sin kommunestyreperiode
MP 3 Samfunnsplan ferdigstilt	2Q 2026	Arealstrategiene inn i samfunnsplanen, innbyggerne i Nome deltar i prosessen «hvordan ser Nome ut i framtida?»
MP 4 Samfunnsplan vedtatt	3Q 2026	
MP 5 Arealplan vedtatt	2Q 2027	Prosess med innbyggerne, hvordan skal arealene fordeles slik at måla fra samfunnsplanen oppnås.
MP 6 Reguleringsplaner	2027-28	Detaljer diskuteres med naboer og grunneiere

Plan

Plan

- **Planstrategi:** Nome kommune skal samordne planene for utvikling på Fensfeltet med kommuneplanen.
 - Nome kommune skal legge opp til en kommunikativ og samarbeidsdrevet planprosess som følger føringene fra plan og bygningsloven.
 - Reguleringsplaner for lokalisering av anlegg skal forankres i overordna kommuneplan.
 - Kommuneplanen skal følge føringene fra kommunal planstrategi, som vedtas etter kommunevalget i 2023.
- **Konsekvensene er at:**
 - Anlegg plasseres der det blir vedtatt i kommuneplanen.
 - Føringene legges i arealbruksstrategi, som er en del av kommunal planstrategi.
 - Arbeid med planstrategi og kommuneplan etter kommunevalget i 2023 bli det viktigste arbeidet med utvikling på Fen. Forberedelsene må starte i 2022.

Kommunal planstrategi 2020-23 slår fast at «Nome kommunes planer skal være utarbeidet gjennom gode prosesser, styrt av behov, med klare, tydelige mål som kan følges opp».

Presisering av planstrategien for Fen:

Kommunikativ betyr at planen blir til gjennom en åpen og demokratisk dialog og samsnaking mellom alle som har interesser i planene.
Samarbeidsdrevet betyr at alle innbyggere og interessenter får mulighet til å delta i prosessen med å utarbeide planer for utviklingen på Fensfeltet.

Kommunen ved planavdelingen vil invitere til åpne møter, verksted, digitale møter og undersøkelser, verksted i skolene og gjestebud. Dette er vanlig i kommuneplanarbeidet i Nome.

Milepæl (MP nr):	Tid:	Plan og innhold:
MP 1 Planstrategi ferdigstilt	2Q 2024	Kommunal planstrategi for kommunestyret 23-27. Inkl Arealbruksstrategi for Fensfeltet og synergier
MP 2 Planstrategi vedtatt	3Q 2024	
MP 3 Samfunnsplan ferdigstilt	2Q 2026	Overordnede føringer for samfunnsutviklingen og arealbruken i Nome, klima, miljø, helse og omsorg, oppvekst mm
MP 4 Samfunnsplan vedtatt	3Q 2026	
MP 5 Arealplan vedtatt	2Q 2027	Rettskraftig avsetting av areal med formål utvinning og prosessering av REE, bolig, annen næring, infrastruktur mm
MP 6 Reguleringsplaner	2027-28	Detaljplanlegging og samarbeidsavtaler, tillatelser til utvinning etter ulike lovverk, konsesjon mm

Næring

Næring

- Næringsstrategi: Nome kommune skal jobbe aktivt for å sikre gode synergier og kommunens næringsapparat skal jobbe for å skape merverdi og gode ringvirkninger av Fensprosessen.
- Midt-Telemark og Nome Utvikling AS (MTNU) skal jobbe spesielt med å tilrettelegge for og gi informasjon og støtte til:
 - Næring som tilbyr tjenester og produkter som nye gruveanlegg og prosessanlegg vil ha bruk for
 - Næring som vil plasseres nær gruveanlegg og prosessanlegg for å utnytte synergier av infrastruktur og lokalisering
 - Næring som bør plasseres nær gruveanlegg og prosessanlegg for å hindre negative konsekvenser andre steder i kommunen
- MTNU får ansvar for å utarbeide ringvirkningsanalyse for Fensutviklingen i forkant av kommuneplanprosessen.

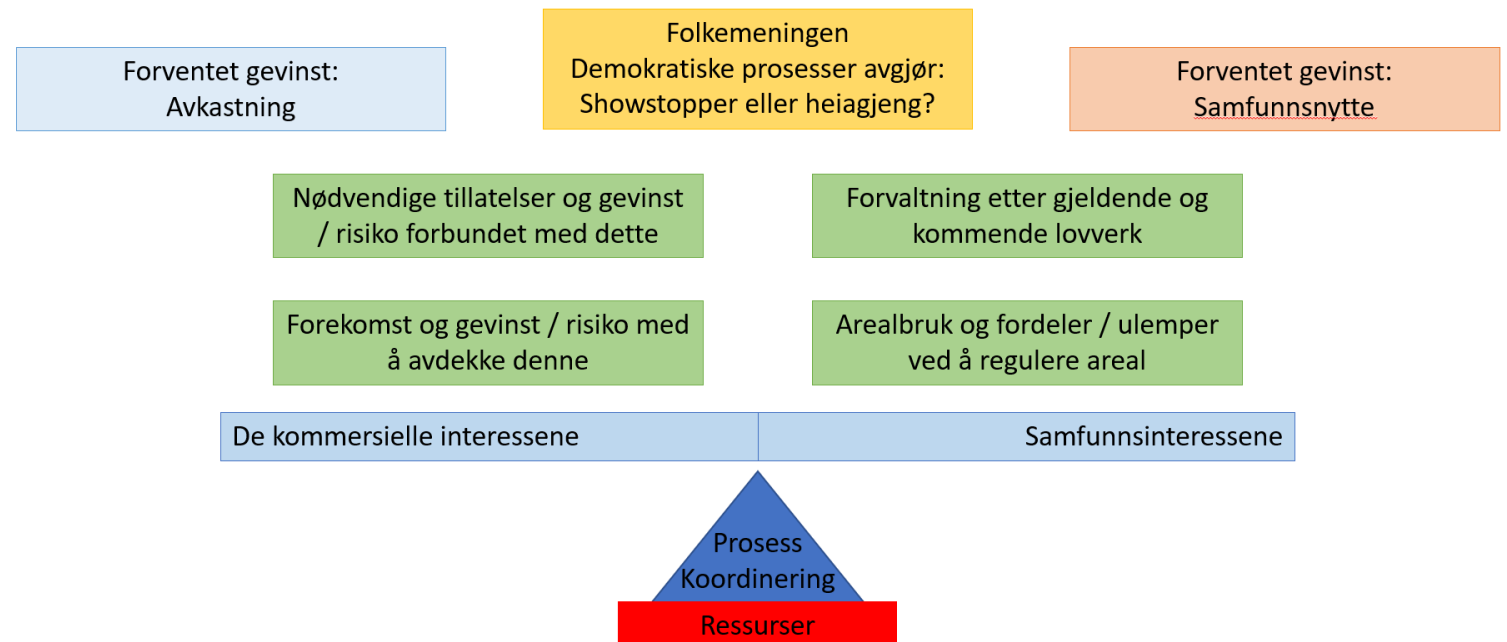
Rolleavklaringer:

Nome kommune koordinerer prosessen med de ulike interessentene.

Næringsapparatet ved MTNU skal bidra til å skape mer næring ved å koble den nye næringa, gruvevirksomhet og prosessanlegg sammen med eksisterende næring i Nome.

MTNU skal også følge opp nye behov som oppstår på grunn av utviklingen.

Selskapene skal håndtere forekomsten og risikoen med å avdekke og utnytte denne, herunder håndtering av areal for deponi og anlegg.

Kompetanse

Kompetanse

- Kompetansestrategi: Nøye kommunes ansatte skal sikres mer kompetanse og kompetanseutvikling slik at kommunen kan håndtere prosessen og ringvirkningene på en god måte.
- Kommunen vil få behov for mer/ekstra kompetanse på:
 - Kommunikasjon
 - Planlegging (areal og samfunn)
 - Konsekvenser og beredskap
 - Miljø
- Deler av dette kompetansebehovet kan organiseres som prosjekt, se tabell.
- For å sikre en god oppfølging av denne strategien er kommunen avhengig av en bærekraftig organisasjon, se organisasjonsstrategien for beskrivelse av behov.

Forventninger til fylkeskommunen:

Kommunen forventer også at fylkeskommunen vurderer en ressurs som kan koordinere for kompetanseutvikling i videre- og høyere utdanning.

Dette er kompetanse som Europa har stort behov for både nå og i kommende periode. Kommunen forventer at private selskaper kan og ønsker inngå kontrakter om opplæring, lærlingeplasser og kompetanseprogram for høyere utdanning.

Milepæl (MP nr):	Tid:	Plan	Kommunikasjon og assist	Miljø	Konsekvenser og beredskap
MP 1 Planstrategi ferdigstilt	2Q 2024	X	X		
MP 2 Planstrategi vedtatt	3Q 2024	X	X	X	
MP 3 Samfunnsplan ferdigstilt	2Q 2026	X	X	X	X
MP 4 Samfunnsplan vedtatt	3Q 2026	X	X	X	X
MP 5 Arealplan vedtatt	2Q 2027	X	(X)	(X)	X
MP 6 Reguleringsplaner	2027-28	X	(X)		X